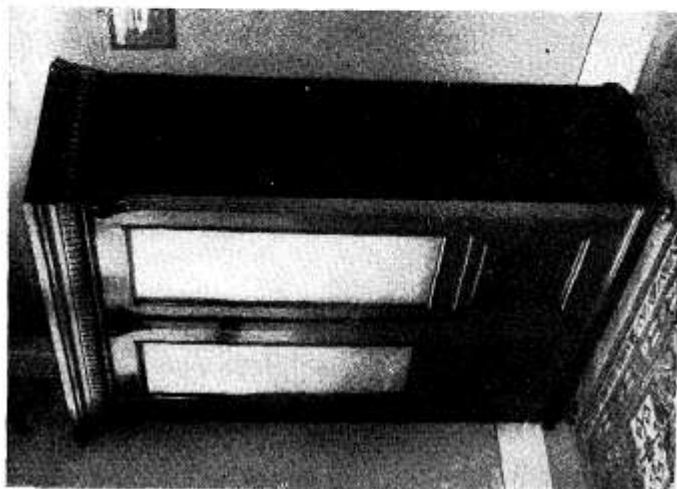
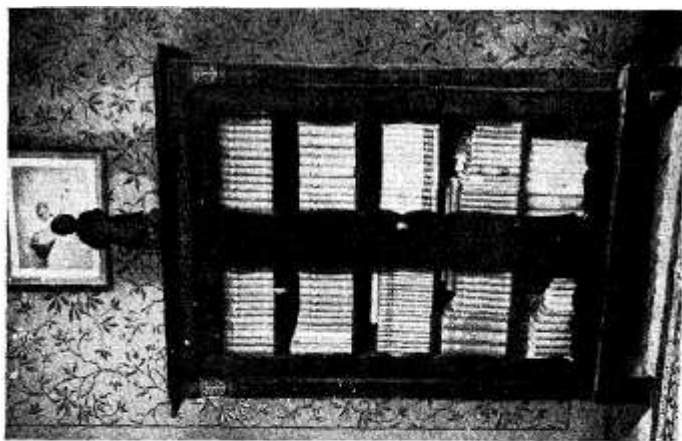
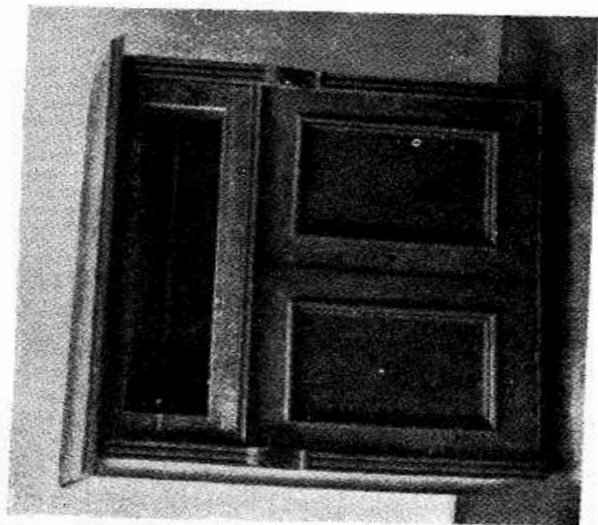
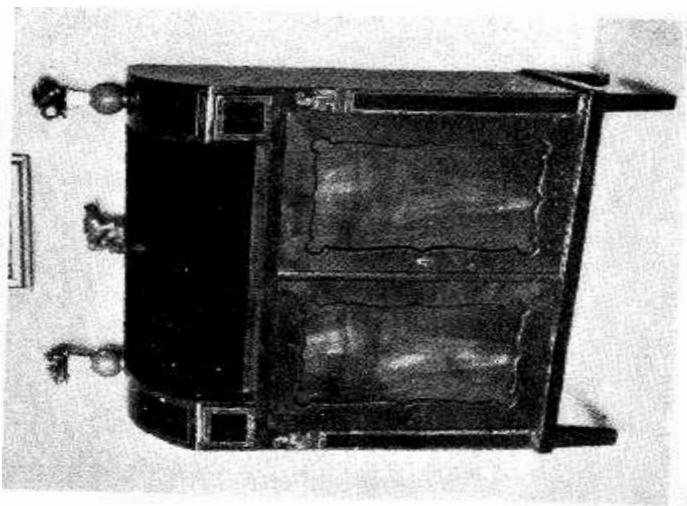

Mit kell tudni a háziasszonynak a bútorok észszerű bevásárlásáról?

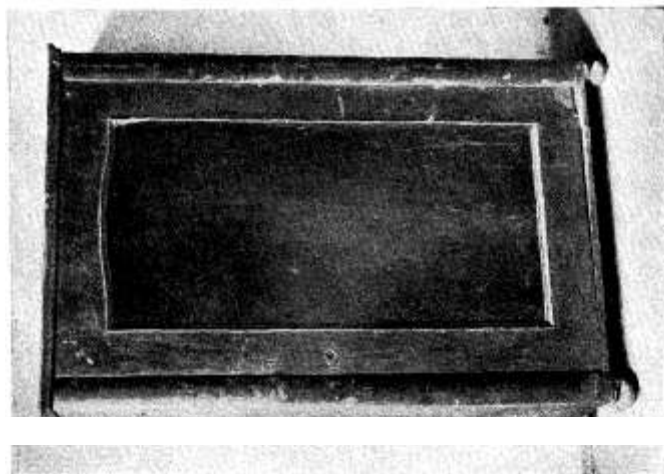
A lakás berendezésének igen fontos lépése a tulajdonképpen leglényegesebb alkotó elemeknek: a bútoroknak beszerzése. Ha az emberek előre tudnák, milyen súlya és jelentősége van ennek a műveletnek, valószínűleg még nagyobb félelemmel fognának hozzá, mint ahogy amúgy is teszik. Tapasztalat szerint, általában nagyon nehezen és nem szívesen indulnak útnak bútorfőlélt vásárolni a család legelszántabb vásárlótehetségei sem, mert érzik, hogy valami kényes és nehéz van a dologban más vásárlásokkal ellentétben. Figyeljük csak meg, hogy úgyszólván kivétel nélkül rendszeren egyszerre többen, sőt csapatostól mennek az emberek a bútorviadalra, nyilván be nem vallott gyengességük miatt. Hátvédül szeretnek olyanokat magukkal vinni, akik már áttestek a „bütorkeresztségen” egyszer vagy többször is, hátha azok „jobban értenek hozzá”. Mindezek a jelek arra vallanak, hogy mindenki csendben fél a saját gondosan titkolt felkészületlenségétől és öntudatlanul másokra akarja a felelősséget áthárítani. Bevallani senki nem fogja, hogy mennyire nem ért a dologhoz (mert nem is érthet, hiszen hányszor vesz valaki bútort életében, honnan értsen tehát hozzá?) és tévováságában mindent nézni fog a szemfényvesztő boltban, csak éppen azt nem, ami fontos volna. A boltos azonban ép olyan jó pszichológus, mint amilyen tájékozatlan legtöbb vevője és ott fogja meg azt, ahol gyengéjét kiszimatolta, amint látni fogjuk. Néhány szép idegen név, szakkifejezés-frázis, divatos sületlenség behúzza hálójába a kultúráltságára hiú polgárt, aki úgyszólván fél, hogy rajtakapják azon, hogy mennyire nem érti a dolgokat. Kígyóbüvölő terminus-technikusokkal, mint pl.: „Louis seize, jezsuitabarokk, Máriaterézia, chemisette, styl, (így!) girandol, apart, chippendale, stb., stb. és hasonló, fényesen csillogó jelzésekkel és varázsigékkel labdázta ezelőtt a „lakberendező-szalon”-okban a vásárló letörpítésére, aki persze,

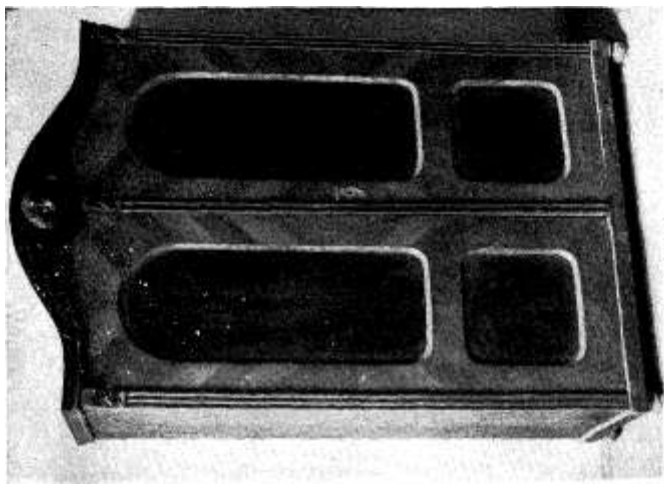
EGYSZERŰBB ÁTALAKÍTÁS.

MOSDÓBÓL KÉSZÜLT SZEKRÉTER.

1. ábra.

2. ábra.

KÉT RÉGI SZEKÉNYBŐL KÉSZÜLT A 3. ÁBRA.

3. ábra.
MODERN KÖNYVSZEKRÉNY.

hogy nem lehet bölcs tudora az összes lexikális lakásbölcsességeknek és csak súlyos minderwertigkeitsgefühl szerző magának, okos tájékozottság helyett. Ez a módszer ma is ugyanaz még, csak a jelszavak körülbelül így hangzanak: „bauhaus-styl (!), recamier (szegény Madame Recamier, megfordulhat egyetlen *igazi recamier ján*, ha ilyeneket hall), kombinálszoba, hangulatlámpa, secrétaire, görasztal, pikolói és fakuli, stb. A nevek, a közhelyek csodálatosan vonzanak mindig. Ami közhely már, azt sokan merik venni, ha jó, ha rossz, mert azt már előttünk sokan vették. A nyáj pszichológia ezen a területen nem kevésbé általános, mint egyebütt. Csodálatos dolog mindenestre az, hogy alig törekszik valaki komolyan megtanulni azt ezekről a dolgokról, amit már minden elemista kislánynak úgylis mint leendő háziasszonynak és berendezkedőnek kellene elvont, egyik fülön be, a másikon ki bölcseségek helyett, tanrendszerben iskolában tanulnia. Ehelyett inkább „kézimunkázni” tanulnak. Talán ez fontosabb, mint az *életvezetés kultúráját* megismerni? Lehet. Én nem hiszek benne.

Ám pótolni mindig lehet az elmulasztottakat. A következőkben megkísérlem a berendezkedő közönségnek néhány komoly, kritikus szempontot nyújtani, hogy bátran átléphesse az üzlet, a műhely küszöbét és higgyen abban, amit már tud és ne higgyen abban, amit megtévesztésére és megzavarására mondanak.

Vizsgáljuk meg kiindulásul a megismernivalókat több oldalról és foglalkozzunk röviden fontos általános szempontokkal, mielőtt a szükséges részletezésbe bocsátkoznánk.

À háború óta a társadalom középrétegeire teljesen megváltozott élettörvények érvényesek, amelyek egy éppen ilyen, lényegében megváltozott új építést követelnek. Ez az építés, sajnos, ma még csak nyomokban van meg. Még kevésbé létezik azonban a középrétegek okos, használati értékben felfokozott, új szellemű lakásberendezése. Annyira, hogy a kereskedelmi forgalomban legtöbbször még mindig a lecsépelet stíluszemet található, amelynek hamis feladata sokat „mutatni”. Ahol ezeket a stílusutánzatokat felváltják újabb dolgokkal, ott azok bizarrságokból és egynapos életű divatformákból állnak; felületes indukciók eredményei a művészet stílusváltozásáiból. A *bútorkonfekció* ezt a két lehetőséget nyújtja, amelyekre rá-

szorul az, aki több oknál fogva nem tekinti több felelősséggel a berendezkedés műveletét. A *konfekcionált áru*, sajnos, kevés kivétellel majd mindig nivóttan. Aki rá van utalva, ugyancsak legény legyen a talpán, ha mégis megközelítőleg jót és nivósat akar találni. Különös valami az, hogy a kereskedelem és az irányítást nélkülöző kisipar mennyi elismerésre méltó szimattal ismerte fel, hogy vásárlói kritikátlanul keresik áruját és a jó, de szerény, egyéni vagy pláne szériakészítményt alig fogadják el, hanem helyette fogalomzavarukban a maguk módján értelmezett „többet”, azt a bizonyos pluszt keresik, ami ilyen formában persze nincsen. Helyette a kommersz kiszolgálás az igényeket teljesen hamisan értelmezve, túlméretezett darabokkal, formadagállal, díszítéssel, anyagpocsékolással és más eféle főlősleges dolgokkal próbálja a vevőt lefegyverezni. Ezek az elhibázott szellemű gyártmányok a polgári életvezetés teljes félreismeréséből indulnak ki. A vásárlóképesebb vevőrétegnél a tisztán célszerűségi, elemi szükségletek kielégítésén túl megnyilvánuló emelkedettebb életforma pluszát a tömegberendezések felett álló „reprezentációként” értelmezik és használják ki a berendező vállalatok.

A mai kulturáltabb berendezkedő azonban egyáltalán nem óhajtja ezt; legkevésbé maga a háziasszony, aki már eddig sok mindent tanult abból, amit nem szabad tenni a jó lakásban. A vásárlóképesség erős csökkenése, sajnos, éppannyi, amennyire kifinomodtak az igények már a jobb berendezés iránt és ezért a látszattal ma már komolyabb vevő aligha elégíthető ki. Túl szegények legtöbben ma ahhoz, hogy *olcsón*, azaz *izlésben* és *minőségben silány* at vásároljanak. Meg kell ezért találniuk azt a berendezési anyagot, amely teljesen kielégíteni képes a lakásberendezés iránt támasztott igényeket; a gazdaságosságot, célszerűséget és művészi kvalitást. A mai vásárlóképességből és egyéb gazdasági adottságokból következik, hogy általában árban erősen csökkentett bútorok előállítására irányulnak a követelmények. Ennek azonban csak úgy lehet megfelelni, ha a kisebb árértékű, de *teljes ellenértéket* nyújtanak. A redukált árakkal sokféle változás jár együtt. Az olcsóbb bútorok feltétlenül egyszerűbb szerkezetet és megmunkálást, a hozzávaló anyag gondosabb megválasztását igénylik. A szigorú célszerűség szempontjait szolgálja, ha a vevő elsősorban és fő-

leg azt a bútort vásárolja meg, amelyre legnagyobb szüksége van. A „*használati bútor*” (*Gebrauchsmöbel*) új fogalom és erősen előtérben áll, szemben a régebbiekkal, amelyek mindig egészben vagy részben „*díszbútorok*” voltak. Korszerűen jellegzetes és formakialakításában magán viseli a változott helyzet és változott lelkiség nyomait.

A *használati bútor* más, mint a közkeletű polgári bútor fogalma. Fontos új követelményeket elégít ki: célszerűsége mellett és által teljes használati értéke van (és nem luxusértéke) és árának teljes ellenértékét nyújtja. Ezek a jellegzetességek természetesen minden túlméretezést lázárnak szélességi, magassági és mélységi irányban, úgyszintén holt tereket, fölösleges kiugrásokat, indokolatlan íveléseket és görbességeket, céltalan párkányzatokat, ormokat, stb., stb. ásatag eszközöket is.

Ez a bútorfajta ma még csak elvétve található a bútorpiacon és ami van, az a vásárlók szimpátiáját alig nyeri meg. Ezzel szemben úton-útfélen kínálnak hangos szóval úgynevezett *modern bútorokat*. Ezek legtöbbje sokszor minden, csak nem az, amit joggal modern bútornak lehetne nevezni. Régebben minden bútoron görbe lábak és faragás volt, ma nyugtalan furnírillesztés és gömbölyű sarok, lényegében ugyanaz: *dekoráció*. A kettő rossz lényegében egy és ugyanaz. Az igazán „*modern*”, jó bútor a modernség nincsen ráragasztva, hanem ezek *modern* „*szellemben*” vannak elgondolva. Az alapforma bennük jó és pedig modernül jó és a technika kialakítása is ehhez való. Egyáltalán nem kell az ilyen bútor hallatán ellenséges módon mindijárt valami „*szenesládára*” gondolni!

A modern bútoroknak van egy elcsépelet és ma már csak irtózáttal kiejthető jelzője: a „*Sachlichkeit*”, magyarul talán tárgyilagosság vagy tárgyiasság (egyik név sem jó!). Egyrészt minden modernség gúnyolói, másrészt a jelszavakkal dolgozó divat használhatatlanná csépeleték ezt a kifejezést. Ennek ellenére ez a megjelölés komoly, modern tárgyaknál, fedi a fentebb adott jellegzetes követelményeket. Jelenti a jó bútornál a célirányos alakítást, az anyagszerű előállítását és az olyan arat, amelyet nem Krózusok is megfizethetnek. Nem jelenti azonban valami majmolt divathóbort egynapos életű jelszavat. Nagy kár, hogy idő előtt megölte a divathóbort, mert sok-

kai több súlyos kultúrérték programja és kifejezője volt, mint amennyire gondolják.

Amint már említettem, az olcsóság nem zárja ki a forma és kivétel nemességét. Igaz, hogy a régi, gazdag, túltömött formákhoz hasonló modellek alig akadhatnak, ami fölött nagy a panasz, de a panaszkodók az igazi és lényeges okokat felcserélik érzelmi momentumokkal. Az új formákat egyáltalán nem kell okvetlenül dísztelennek vagy pláne koppasztottnak tekinteni; sívárnak, laboratórium- és fogház-hangulatúnak kijelenteni. Akadnak köztük ilyenek is, de akármelyik jó kialakítású, egyszerű modern bútor tud olyan dekoratív lenni, amennyi értékes dekorativitásra egyáltalán hivatott lehet egy bútor. A helyes modernség az áldekorativitás ellensége, amely kimutathatóan az ámitást szolgálja és a szerényebb körülmények között élők lelki becsapását jelenti, akiket abban a boldogító tudatban ringat, hogy ők is megengedhetik maguknak, hogy olyan szép faragott és görbelábú bútoraik legyenek, mint a gazdagabbnak, akikre felnéznek.

A jó modern bútornál a szükséges mértékű *dísz* alapjait a valódi és válogatott minőségű anyagok alkalmazása adja. Persze a vadul és minden komoly rendszer nélkül használt felületdísz, elosztás, bőszejű túltarka furnírok sokszor annyira széjjelbontják a bútor felületét, hogy *irány* és *ritmus* már felismerhetetlenek és minden összekeveredik. Ilyen díszítésű *álmodern* bútorokat majd minden üzletben lehet látni. Nem ez azonban, amire törekszünk. Ezek legtöbbször rossz forma-felépítésű darabok, tele divatszerű, komolytalan sallangokkal. Tény, hogy a Sachlicheit igen keves eredményekre vezethet, ha hamisan értelmezik, ha a *csak kinézésben* „*Sachlich*” bútor előállításához nyaktörő, szakszerűtlen szerkezeti megoldások keltenek. Az igazi tárgyilagosság ellen sokféle módon bűnöznek, főleg olyan esetekben, amikor a fa természetével ellenkezően állítanak elő egyes bútor-elemeket. Az ilyen hibák felismerése persze eleinte csak gyakorlott szemű, be nem csapható szakember által lehetséges, de rövidesen a vevő maga is rájön a nagyon is észrevehetően jelentkező „*unsachlicheif-re*, következményeiből. Szegezzük le tehát azt a megállapítást, hogy a „modern” nem mindig modern!

Amint már az eddigiekből is látható, a bútorok beszerzésé-

hez szükséges ismeretek között elsősorban sok olyan van, amely az ízlésbeli kultúráltságra vonatkozik. Mielőtt a teljesen gyavorkorlati területre átmennénk, előbbi általános vizsgálódásainkat egészítsük ki azzal a tájékozódással, amelyre az ízlésbeli kvalitás felismerése kötelez mindenkit. Két fontos szempont szerint mérlegeli a vásárló a kiszemelt tárgyat — amennyiben az a legelsőrendű gyakorlati követelményeknek egyébként megfelelni képes —: annak *anyagbeli* és *technikai minőségére* nézve és a *megjelenés nivóssága* tekintetében. Vegyük tehát közelebb-ről szemügyre azokat a szempontokat, amelyekkel a jó megjelenés számolni tartozik: az ízlésbeli kvalitás ismertető jeleit.

A bútortipar legtöbb mai készítménye felett a kultúrált ízlésű szakember sokszor joggal megbotránkozhat. Ha visszatekintünk régi korokra, nemcsak a bútortipar, de a bútortermelésnek is egész más képét látjuk. Az akkor létrejött készítmények gyakran a legnagyobb megbecsülést érdemlik úgy az ipari kvalitás, mint a művészi elgondolás és stíluszisztaság — azaz mai nyelven mondva: *korszzerűség* — tekintetében. Az akkori kőműves-iparosnál természetes volt, hogy mesterségén kívül az „*alakítás*” szépségének és harmóniájának törvényeit alaposan ismerte. Munkáját mesterségbeli tudásán felül az alakítás értékei messze a mai, sokszor tisztán mechanikus munka fölé emelték. Az alkotásszerű, nemes munka örömet adott és a kész mű megaláztatással töltötte el létrehozóját. Ma egész más a helyzet. A régi egység kettévált és a tervet, rajzot készítő építész vagy egyéb tervező munkája és az előállítás műveletei térben és időben szétválasztottak. A mai asztalos legtöbbször fel sem ismeri a kapott, idegen tervekben lefektetett szépséget vagy művészi gondolatot, mert legtöbbszörre silány elgondolások kivitelezését végzi gépszerűen és ezzel lassan elveszti teljesen a kritikáját. Ez ugyanolyan baj, mint amikor a kapott tervet hozzánemértésből és érzéktelenül módosítja, anélkül, hogy tudatában volna annak, mennyi szellemi munka értékét teszi ezzel tönkre.

Mindezek mellett természetesen nem tagadható az sem, hogy ma nem kevés olyan tervező „működik”, aki munkájával nem hogy vezetője volna az ízlés fejlődésének, hanem silány munkálkodásával a legdurvább ízléstelenséget tenyészt. Az ilyen termékek felismerése és elmellőzése az ízlésnevelés első

nagy eredményét jelenti. Hogy ehhez mindenki képes legyen, nagyon szükséges volna a formahatás harmóniájának legalább a legegyszerűbb, de végtelenül fontos alaptörvényeit megismerni, hogy azok segítségével megkülönböztetni tudja a jót a rossztól és felébresztett lelkiismerettel felismerni az ízlésbeli minőség értékét és fontosságát.

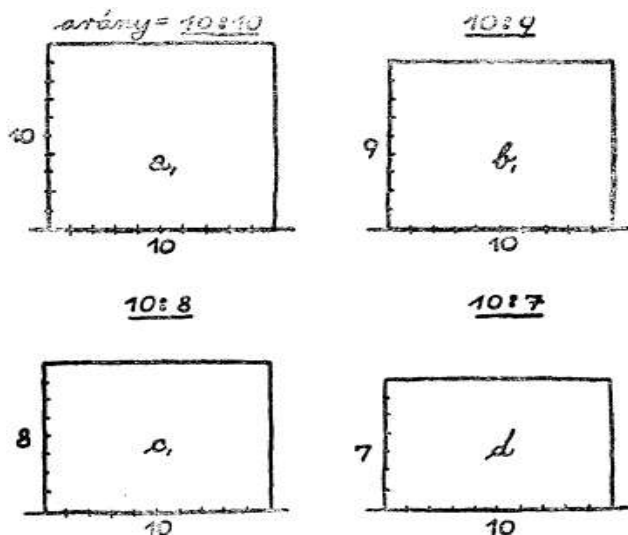
A *szépség és harmónia* törvényszerűségei igen rejtettek és nehezen hozzáférhetőek. Az „arány” egyik ilyen harmonizálási eszköz, amelynek döntő nagy fontossága van minden tárgy és jelenség külső megjelenésében. Az arány adja a forma *jellegét* és egész *karakterisztikumát*. Viszont talán éppen az arány különös lényege a legnehezebben megvilágítható törvényszerűségek egyike a megjelenési formában. Az a különös, érzékeny viszony, amelyben valamilyen tárgy egyes alkotó elemei egymással állnak és a harmóniának egy bizonyos és csakis arra az egy esetre érvényes összetételét adják — az arány. Lehetnek egy tárgynak jó és rossz arányai. Azt megítélni, hogy melyik arányhatás jó, melyik nem, csak az tudja, akinek erős arányérzéke van (a zenei arányok megérzőire mondják: jó füle van; így mondhatni a formák arányának ösztönös megérzőire, hogy: jó szemük van) vagy valamennyire csiszolt látása.

Kíséreljük meg, bár a legszűkebb keretben csak, az arány fogalmának megértését és az arány jelentőségének felismerését.

Amint mondtam, az arány teszi minden bűtor *külső kifejezését*, egész *lényének karakterét* és a nézőre gyakorolt benyomásnak egész lényegét. A tárgy minden alkotórészének egymásközi viszonya, a felosztás és tagozódás mind az arányok képletében fejeződnek ki, sőt már a test 2—3 alaplímérete is az arány, még pedig igen sokféle arány hordozója.

Figyeljük meg néhány egészen elemi példán az arányok játékát és érzékenységét, amint a test dimenziói a legcsekélyebb mértékben változnak. Alakítandó legyen pl.: egy szekrénybűtor, amelynek szélessége megadott: 200 cm. A magasság nincs előírva, tehát tetszés szerint választható a rendeltetés határain belül. Ennek a körűlműnynek rendkűvűli értéke van, mert *így* ez a magassági méret úgy választható, hogy az a szélességgel „*jó arányban álljon*”. A bűtor kialakításának legegyszerűbbjén ennek a két méretnek bizonyos értelmű megadása egyáltalán nem közűmbűs annak a hatásnak szempontjából, amit a jó

arányú alapforma a szemre gyakorolni fog és ami helyes arány esetében kellemes, megnyugtató lesz; hasonlóképpen a további felosztás és tagozás számára sem, amelynek sikerülése nem kis mértékben függ a külső alarányoktól. Elhatározzuk tehát példánkon (1. ábra), hogy milyen magasságot adunk a szek-

1. ábra

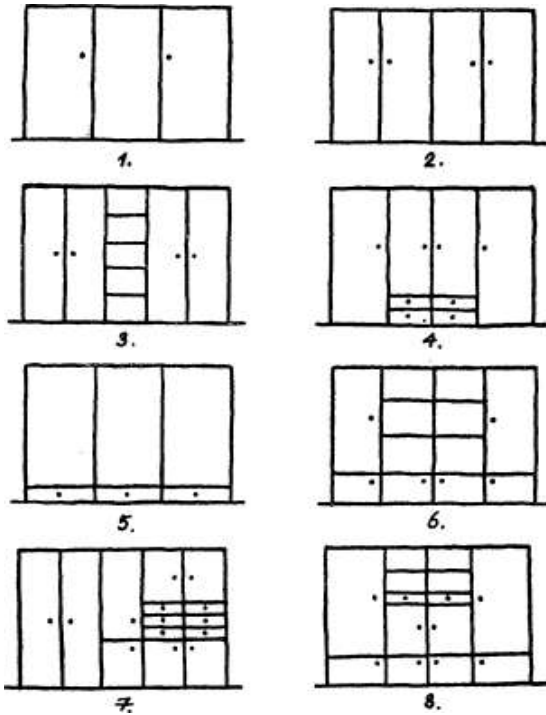
rénynek. Erre persze több lehetőség van. Vegyünk fel *négy különböző méretet*: 200, 180, 160 és 140 cm-t és figyeljük meg ábrákon az egymás mellett álló sematikus alapformák különbségét és ebből levonhatjuk a következő tanulságot: 200 magasságnál az arány számokban kifejezve pl.: 10: 10, 180-nál: 9: 10, 160-nál: 8: 10 és 140-nél: 7: 10, ami szavakban azt jelenti, hogy az első esetben a forma *tiszta* (négyzet!), de *túl nyugodt, mozdulatlan, irány nélküli, egyensúlyos*; a második esetben a két méret viszonya *nem kifejezett*, a hatás *nem világos, elmosódott*, mert már nem négyzet, anélkül, hogy elég tá-

vol esne attól. Ez a határozott irány nélküli forma nem alkalmas továbbalakításra. A harmadik és negyedik esetben már tisztább megint az alaparány, jobb, *világosabb* a forma, mert *irányt* kap és *karaktert* ölt (ugyanis kimondottan *vízszintes*, fekvő jellegűvé fejlődik). Ez a két forma, az előzőek hiányait már kiküszöböli és egészséges alapokat ad a további kialakításhoz. Az utolsó esetben a helyes arányt a legkisebb magasság mellett találtuk meg. Ez a magasság itt csak 140 cm, ami valószínűleg nem lesz elég a szekrény rendeltetéséhez. Amennyiben tehát ugyanilyen arányú bútort akarunk kiformalni, azonban nagyobb magassági méret mellett, akkor csak a szélességi méret megnövelésével érhetjük ezt el. Tanulságos dolog megjegyezni az eddigi megfigyelésekből, hogy megadott magassági méret mellett csak az ettől határozottan *elűtő szélességgel* lehet helyes arányt nyerni.

A legtöbb bútortípus határozott alapirányt követel meg> amelyen a változatok ellenére sem lehet lényeges módosításokat tenni. Viszont mások kötetlenek arányaikban és szabadabb fantáziával alakíthatók. Az arányok megítélésénél ne gondoljon senki valami merev sematizmusra, mert a legkülönbözőbb, sokszor ellentétes karakterű arány eseteknek van jó hatásuk. Az a *két méret* azonban, amelyet mindig megvizsgálunk: milyen arányban áll egymással, pl.: alaknál a fej és test mérete, bútornál az ajtó hossza és szélessége, stb. *kifejezett számtani különbséget* mutasson fel, anélkül, hogy *túlközel* vagy *túltávol* állna egymástól. Egyébként az arányok megítélése ezen felül *érzés* dolga és elméletileg közelebb férközni hozzá alig lehet. Régebben megkísérelték az ú. n. „*aranymetszés*” szabályaival szinte mechanikusan előírni a jó arányt, erre azonban semmi szükség nincsen, mert a hiányzó megérzést úgy sem pótolhatja.

Ha továbbvezetjük az 1. ábrán megállapított *főformát*, amely a leendő bútor általános megjelenését adja, úgy a bútor felületének felosztását kell elvégeznünk ajtó, fiók és egyéb nyíló részekre. Ezeknek a felosztásoknak rajza ismét a legkülönbözőbb arányhatások szerint történhet, ami azt eredményezi, hogy a bútor külső formája számtalan változatban jöhet létre. Figyeljük meg a 2. ábrát, amelyen *ugyanaz* az *alapforma* a legkülönbözőbb módon nyert *felosztást* részben a *rendeltetés*, másrészt a legkellemebb *formahatás* megtalálása érdekében.

Az eredmény a legellentétebb *kifejezése* és hatású bútorsorozat, amelyet ha gondolkodva jól megfigyelünk, azt a tanulságot szűrhetjük le magunknak, hogy a bútorforma lelke a jó arány,

2. ábra

amelyet a tervező *komoly tanulmányok árán talál meg: a főforma aránya és a részletek aránya a főformához és egymás között.* Abból, hogy milyen különböző *arculata* van ábránkon ugyanannak a bútornak, ha az másképpen nyer beosztást, megtanulható, hogy nem a kis részletek és az ilyen vagy olyan

díszítéstől függ az, milyen szép bútortal állunk szemben, hanem kizárólag attól, melyik arányú felépítési forma ad harmonikusabb alapokat a formahatásnak. A jó arányú és helyes „tömegű” (tömeg = szaknyelven a legnagyobb befoglaló forma, az osztatlan test)-bútor minden további dekoratív eszköz *nélkül* is szép tud lenni; a rossz arányú bútor minden szertelen díszítés *ellenére* sem fog harmonikusan hatni. Erre a szempontra vigyázni kell, ha tervet vagy akár kész bútort kell megítélnünk a szép kinézés értékei felől.

Az eddigiekben érintett elméleti és esztétikai elemekkel megokosodva lépünk be tehát a műhely vagy üzlet ajtaján és nézzük meg szemtől-szembe a bútort a maga teljes *testi* valójában is. A szépség *nem önmagában álló* érték a bútornál és általában semmiféle használati tárgynál, a rendes, *hozzá méltó anyag és tisztességes kivitel* nélkül. Ezért kell a bútor technikai részét talán még sokkal szigorúbban elbírálni, mint az előbbi szempontokat.

A ma általában vásárolható, jobb bútorok észrevehető jellegzetessége: a *simafelületű, nyugodtvonalú, elegáns egyszerűség*. Ennek a, divatszerűségeken felül álló, formaadásnak megértéséhez és indokolásához szolgáltak a megelőző fejtegetések. A modern bútornak mindenki számára még nem mindig szívhez szóló, idegenszerű vagy túlpuritánnak tetsző formája nem véletlen műve, hanem *igen sok közreműködő tényező* befolyása alatt keletkezik. A már érintett *gazdasági, technikai és izlésbeli* adottságok bonyolult összefüggéseiből kialakuló forma csak úgy érthető meg, ha ezeket az összefüggéseket is ismerjük. A mai bútort tehát *nemcsak a szemmel* szabad elbírálni! A használati tárgyak szépségét semmiesetre sem szabad nagyképu esztétikai szabályokkal mérni, mert a „*legszebb*” használati tárgynak sincsen legtöbbször azon felül, hogy helyét és szerepét *jól* és *nívósán* betölti, különösebb, magasabb jelentősége vagy pláne a művészethez olyan mértékű köze, mint azt érzélgős kedélyek annyira szívesen elképzelik. *A művész keze benne van* a játékban legtöbbször, de szerepe egészen más és itt ép úgy a háttérben marad, mint a kor legnívósabb, legkorszerűbb alkotásainál, pl. a *közlekedési eszközöknél*, amelyek a szépség-érzéknek is a legteljesebb kielégülést nyújtják.

— Igen, de vajjon hol van akkor a művészet? — kérdi a

„Kunstspiess”, — akinek erre a szellemes kérdésre csak a régi találós képek feleletével lehet válaszolni: „*hol van? — Tessék megkeresni!..* „

A mai építkezés helyzetéből következő tények egyike, hogy a lakás térszükséglete erősen leredukálódott és ebből kifolyólag a főbb lakóhelyiségek felhasználásmódja is átfurmálódott. A speciális rendeltetésű vagy csak a luxust szolgáló szobák megszűnése és a kényszerű, erős összevonások következtében a mai berendezkedő sokkal súlyosabb feladat előtt áll, mint azelőtt. Saját magának kell a berendezkedés programját okosan megállapítani és ebben ma aligha támogathatják az avult, jótékony sablonok és a gondolkodást feleslegessé tevő kész szobagar ni tőrak. Ma csak az indulhat el vásárolni vagy valamit csináltatni, aki már előre tudja, mit és mennyi tárgyat akar beszerezni. Az üzletben nem szabad már semmiesetre sem töprengeni vagy elveszítve a kítűzött irányt, tétovázni, mert ezt azonnal észreveszi az eladó és varázsbehatásával egészen biztosan olyasmit varr a vevő nyakába, amit éppen nem óhajtott beszerezni. *A befolyást nem szabad megengedni*; mindenkinek *magának* kell legjobban tudni, mire van szüksége. A boltos nem jó tanácsadó; a boltos eladni akar, nem nevelni és amellet nem ismerheti vevője szükségleteit. Gondolkodása még a jobb esetekben is sablonokon mozog, horizontját a szekrénymagasságnál lezárták.

A kislakásban berendezkedő mai polgárnak minden észszerű szempont szerint is, de különös tekintettel a kisméretű lakástérre, *kisméretű és könnyen változtatható összeállítású* bútorokra van szüksége. A leggyakoribb esetekben tehát az észszerű program: *a többszörösen kombinálható kisbútor*. A szerjny vevőnek nem illik mindenáron *egyéni* és *csak egy példányban* létező dolgokra vagy pláne „*művészies unikumokra*” gondolnia. A végérvényes és már jobban meg nem formálható úgynevezett *típus- és szériabútor* feltétlenül értékesebb felszerelés lesz a polgári lakásnak, mint az *álművészies allűrökkel* fellépő, de tökéletlen megcsinálású „*mű-*” és „*diszbútor*”.

A jó modern bútor jellegzetességei: a sima, jóarányú forma éppen nem egyszerű technikájú asztalosmunkával jár együtt. A megcsinálás kvalitásai ma egyáltalán nem maradnak

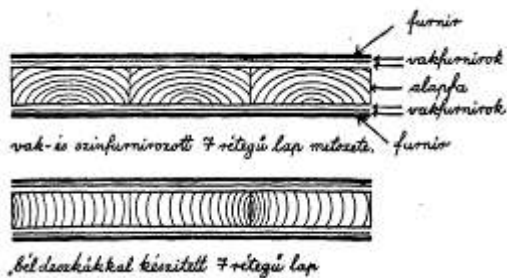
mögötte a régebbi, szertelen alakítású darabokénál. A nagy síkok, az egyenesség és szabályosság készsleges árulói a technikai silányságnak; mondhatni valósággal sírnak ezek a bútorok, ha rosszul készítették el azokat. Ez a körülmény segít a vevőnek a megcsinálás bizonyos mértékű elbírálásában, ha az asztalosmunka iránt egy kevés érzéke van.

A jó bútor kialakításában mellőzi a *porfogó* profilokat és sarkokat; *magas lábakra* vagy ellenkezőleg, a padlóig *zárt lábazatokra van felépítve*, por lerakódásának elkerülésére. *Ajtói* és más *nyiló részei, lapjai* rétegezett sima felületekből állnak, minden tagozás mellőzésével. Számos bútoron sok nyitott, alig hasznosítható polcüreget lehet találni, ezek a *divatszzerű* formahatás kedvéért nyernek alkalmazást; helyettük inkább több pormentes, *zárt rész* legyen a bútorban. A *tisztaság* és *egyszerűség* a jó bútor leglényegesebb jellegzetességei.

A jól elkészített bútor belső anyaga majdnem kivétel nélkül mindig száraz, egészséges *lucfenyő*. A kívül látható nemes faanyag csak vékony, alig milliméternyi rétegben tapad a belső rétegen. Miután a faanyag *struktúrája* olyan természetű, hogy a legnagyobb mértékben reagál a *légköri nedveségre* és *hőmérsékletváltozásokra* — ami egyes felületek *megduzzadásával* vagy fordítva *összeszáradásával* jár; más esetekben viszont ezek egyenlőtlenebb fellépése esetén *görbülésekkel* és *repedésekkel* — ennél fogva a jó bútorkészítés legfontosabb művelete a *lapok szakszerű előállítása*. Ez úgy történik, hogy az *alap fa* említett káros tulajdonságait ellensúlyozandó — feltételezve persze a legjobb minőségű alapfát (*lucfenyő, topoly* vagy *hársfa*), a keskeny szeletekből összeragasztott alapfát kétoldalt keresztben egy-egy vagy jobb esetben két-két rétegben 2—5 mm vastag úgynevezett *vakfurnírral* (*Blindfurnier*) jó enyvel prés alatt leragasztják, kötik, vagy ahogy műhelyekben hallani: „*leblindelik*”. Ez a kötőmód olyan feszültségben tartja a fa változó belső erőit, hogy a legtöbb esetben nem következhet be az előbb említett *káros elváltozások* egyike sem. Erre a blindelésre ragasztják azután a *fumirt*, amelyről nyeri egyébként a bútor azt a meghatározását, hogy *milyen fából van*. (PL: *diófabútor, mahagónibútor* stb.) Persze a bútor belsejében is egy ugyanilyen réteg adja a belést, amely rendszerint más fa, mint a külső réteg és más színű is, de a

jó bútór ismertető jele, hogy belül sincsen silányabb furnír és kidolgozás, mint kívül.

A két külső furnírréteggel együtt a kész lap (ajtó, stb.) így *öt* vagy *hét* rétegből áll és ez a megbízható asztalosmunka első ismertető jele. Vásárlásnál legtöbbször nem lehet valami könnyen ellenőrizni a lapok készítési módját — különösen ha van mit takargatni — mert a lapok (szintén csak jó munka esetén!) körül, az éleiken *keményfacsíkokkal* vagy erős furnírral vannak szegélyezve, ami eltakarja természetesen a belső összetételt. Azonban az ajtók *alsó éle* rendszeren fedetlen marad, különösen, ha a munka kivitele nem a legelsőrendűbb és a vevő

3. ábra

jól teszi, ha egy kisebb ajtószárnyat *kiakasztat* az eladóval és annak alsó élén konstatálja a *rendes rétegezést* úgy, ahogy az előbb volt leírva és azt is egyúttal, hogy nincs-e túlsók elspórolva a vakfurnírozás vastagságából. Mert mondani sem kell, hogy a túlvékony vakfurnír kötő hatása nem elég. Ezzel a vizsgálattal rendszerint az is meglátható, hogy a felhasznált belső alapanyag nem silány, rossz minőségű-e? A belső faanyag jobb minőségű, ha a mutatkozó évgyűrűk *sűrűek* az ajtó végén és még jobb, ha nem íves vonalakat mutatnak, hanem teljesen *keresztirányúak*. (Radiális vágású, béldeszkaanyag, *l. 3. ábrát!*)

A jóminőségű bútór felületei teljesen simák ill. *síkok*. Miután pedig a legtöbb esetben *politúrozással* fényezve vannak,

könnyen ellenőrizhető a felületek kifogástalan *egyenessége*. Ha kissé oldalt, közel hajolunk a bútorhoz és a fényben kissé tükröző felületen végigtekintünk, megláthatjuk azonnal, mennyire rendes a felület állapota. A fény elárul mindent. A sílány készítésű bútor felületei „*hullámosak, egyenetlenek*, ami attól van, hogy az alapfa egyes deszkaszemelei kissé görbülnek, rossz minőségűek, esetleg elégtelen szárazságuk vagy a kellő erősségű kötés hiányának következtében; ezek a görbülések a vakfurníron átnyomódnak és az egész felület lassan elveszti eredeti sík formáját.

Durvább hibákat a bútoron persze még a hozzánemértő is könnyen megláthat, ha egy kissé figyelmesen megnézi. Erősebben feltűnő, gyakoribb ilyen bajok, amelyekre elsősorban figyelemmel kell lenni vásárlásnál, vagy bútorok hazaszállításakor a műhelyből: pl. egyes ajtók egyik-másik *sarkának* vagy *oldalélének elgörbülése*, ami elég feltűnően látszik, mert ezen a helyen az ajtó kiáll a síkból. Az ilyen bútort, ha ez a hiba több ajtónál előfordul, nem szabad megvenni vagy legfeljebb az esetben, ha teljesen új ajtót adnak a görbe helyett. A görbült felületeket a legbonyolultabb mesterkedésekkel sem igen lehet egyenessé tenni. Inkább ne vállaljuk tehát ennek a veszélyét. Más feltehető hiba: ha az egyes szerkezeti alkatrészek *között* az illeszkedés nem pontos és *hézagok, repedések* mutatkoznak, vagy az ajtók körül *rések* vannak, ami mind a jó minőség rovására irandó fogyatkozás.

A bútor külsejének megnézése után igen ajánlatos a nyíló részek átvizsgálása. *Nyissunk ki* minden *ajtót* és *fiókot* és figyeljük meg, hogy a zárok mind könnyen, erőltetés nélkül forduljanak; kizáráskor ne durrogjon az ajtó, mert ez esetben már meggörbült; zárt állapotban viszont ne lötyögjön az ajtó. Az ajtók forgópántjai rendesen legyenek a fa felületébe süllyesztve és mellettük ne tátongjanak az ordenáré és agyonspórolt munka következtében *rések* és *roncsolások*. Ha a bútoron kihúzható ú. n. tablettek fordulnak elő, azok ne szoruljanak nyílásukban vagy ellenkezően a szükségesnél nagyobb mértékben ne fússanak lazán és ne kotyogjanak se vízszintes, se függőleges irányban.

Az asztalosmunka legárulóbb pontja, azonban mindig a *fiók* marad. Lehetne mondani közmondásbölcsessel: mu-

tasd meg a fiókok és megmondom, milyen bútor vagy. Hozzáértő szemnek *a fiók mindent megmond*, mert a jó fiók körülbelül ötven szakszerű finomságnak felel meg, ha tökéletesen jó. A vásárló elég, ha csak néhány szempontot figyel meg, máris véleményt tud mondani, mennyire rendes munkával áll szemben. Lássuk a legfontosabb követelményeket: rossz minőségű asztalosmunka fiókja üregében szorul vagy túlságosan lötyög; belül nincsen rendesen kidolgozva (jogcím: úgyse látszik!), sarokfogazása rendetlen, hézagos vagy igen ritka; feneke alul alig gyalult; hátsó fogazása az elülsónél is rendtelenebb; feneke papírvékony lemez, amely gyenge nyomásra horpadozik és illesztékeiben mozog, stb.

A jó bútor hátsó oldala sem silány munkájú; hátfala nem vékony lemezből van; nincsenek az oldalfalakkal való illeszkedésénél tátongó hézagok; nincs nagy távolságokban közösleges szegezéssel beerősítve, hanem csavarozással; nem is szólva arról, hogy nem lehet görbe vagy repedt a hátfal.

Még egy pár szót a *politúrozásról*. Sokan abban a téves hitben élnek, hogy mennél fényesebb a bútor, valószínűleg annál finomabb. Kétségtelen, hogy az igazán jó politúrozás, amely hosszabb időközökben egymásra dolgozott több rétegből tevődik össze, a készítés hosszú ideje és a tetemes munkadíj következtében költséges eljárás. Olcsóbb bútornál a *telj es fényű* politúrozás nem helyénvaló és nem is tartós. Egyáltalán a mai bútoron sokkal jobban hat a *fénytelen, matt* vagy *letompított fényezés*, amit szolidan lehet elkészíteni olcsóbb eszközökkel. Aki raktári bútort vesz és ú. n.: „*magasfényt*” (*hochglampolitur*) akar mégis, az önmagát csapja be, mert a fényt a drága alapozási műveletek nélkül csak szinte felfújják a bútorra és az rövid hetek alatt teljesen „*megvakul*”, azaz csúnya, ragacos, olajos foltokat kap. A teljesen fényes, jó politúrozás kemény réteg, amely a gondosan csiszolt fa felületére *alkohol* segítségével felhordott *sellakból* áll. Közelebről megnézve, a fát üvegszerű, teljes egyöntetűséggel vonja be. Ha a fa felületén a *pórusok* mint parányi kis mélyedések látszanak, azaz nincsenek eltüntetve a politúr erősebb rétegével, akkor nem teljes a politúrozás és fénye nem lesz tartós. Ha pedig a pórusok még nyitottabbak és a fa gyengébben fényes, akkor az ú. n. „*bedörzsöléssel*” állunk szemben, ami a leg-

olcsóbb politúrbevonás. A politúrozás minőségének megítélése nagyon nehéz, különösen azért, mert az, hogy nincs elég jól készítve, már csak a lakásban állapítható meg bizonyos idő után, foltokból, vakulásokból és az egész fény fokozatos gyengüléséből. Ezért lehetőleg bele kell venni a megállapodásba, hogy az eladó tartozik bizonyos idő után újra fényezni a szállított bútorokat.

A megvásárolt bútorok hazaszállítása után még nem fejlődött be a beszerzés keserves művelete. A kereskedő sem hiszi ezt, mert rövid idő múlva megindul a jogos és jogtalan *reklamációk* áradata. Ha kellő kritikával vásároltunk és ezenkívül tudunk bánni is a beszerzett új holmikkal, nem fogunk abba a kellemetlen helyzetbe kerülni, hogy reklamálnunk kell lényegtelenségeken kívül valamit. A vásárláson kívül tehát fontosnak tartom, hogy a háziasszony néhány gyakorlati tanácsot megszívleljen, ami által elkerülheti berendezésének időelőtti megrokkadását.

A bútor eladójához érkező számos reklamációnak, sajnos, igen gyakran a vásárolt holmik *szakszerűtlen kezelése* az oka. Minden fából való készítmény helyes kezelést igényel és különösen áll ez akkor, ha azok újonnan épített házba kerülnek, ahol nedvességre gyanúsak lehetnek a helyiségek. Új épületben, még ha kellőképpen kiszáradt is, a bútorok leszállítása előtt néhány napi *előfűtés* szükséges, közben állandó *szellőztetéssel*, ha az idő nem esős. Közben ajánlható a bútorok ajtóit időnként hosszabb ideig *nyitva tartani*, hogy kiegyenlítődhessék a bütort környező és a bútor belsejébe szorult levegő nedvesség-különbsége, mert különben az ajtósíkok elhajlanak és rozszul záródnak. Fiatal háziasszonyok gyakran semmit nem értenek a bútor *ápolásához*. Nekik figyelmükbe ajánlható, hogy a napi portörlesnél a fafelületeket alaposan le kell *dörzsölni*, amit azonban csakis *száraz, puha ruhával* szabad tenni. Annál puhábbnak kell ennek a ruhának lenni, mennél fényesebb a tisztítandó bútor politúrozása. Ezeket nem kell kímélni, mint ahogyan sokan tévesen hiszik, sőt annál erőteljesebben kell ledörzsölni, mert állandóan olajat izzadnak ki magukból, ami a rárakódó portól csúnya foltokat képez. Ha ezeket nem távolítják el, ameddig könnyen lehet, akkor megkeményednek és az ismert csúnya, tompa réteget képezik a politúros bútoron,

amelyet eltávolítani még az asztalos is csak radikális eszközök igénybevételével képes.

A bútor *kíméletes bánásmódot* követel. Kényelmességéből, lustaságból, pl. lábbal belökni egyes nyíló részeket nem ajánlatos, mert az ilyesmi hamar tönkreteszi a bútort. Alátétrétküli forró tárgyakra és egyéb edények nem valók a fényezett felületekre, mert nemcsak a fény megy tönkre azonnal, de a meleg által újra megömlő enyv elengedi a furnírt, amely felpúposodik és soha vissza nem simítható. Tálalás céljára ilyen módon igénybevett lapokra inkább *linoleum* való, ami nem ennyire érzékeny és nem enyvel ragasztják.

Különös gondot igényel a *párnázott* bútorok kíméletes használata. Elsősorban is rendesen kell leülni. Rátaposás, lábak felhúzása, gyerekugrálás nemcsak a felső bevonást teszi hamar tönkre, de elpusztítja az ülések *rugózását*, elszakítja a rugók *kötözését*, amitől a párna lelapad és máris elhanyagoltan néz ki a bútor — az újracsinálás pedig tetemes költséggel jár. A kárpitosbútorok feregveszélyére való tekintettel fokozott szellőztetés és fűtés szükséges a lakásban. így kerülhető csak el, hogy a piszkos töltőanyaggal bedolgozott molypeték jelentkezzenek. Szellőztetlen szobákban a falak nedvessége pára formájában kiüt; a túlközel álló bútorokon *penészgombák* keletkeznek; a penész viszont újabb nedvességet vonz a határos falfelületekre és így hozza az egyik baj a másikat. A párától a nyíló részek szorulni kezdenek; ha ilyenkor az asztalos utána gyalul, megeshet, hogy nyáron, kiszáradás után, viszont minden lötyög. Gyakran okolják ilyen esetekben az asztalost azzal, hogy friss vágású és kellőképpen ki nem száradt fát használt a bútorokhoz.

Foncsorozott *tükörlapok* nem valók nedvességgyanús falfelületekre, mert a vékony fahátlapon áthatoló nedvesség megvakítja azokat.

Mázolt, lakkozott és dukkózott bútorok tisztítása *nedves ruhával* vagy *bőrrel* történhet, azonnali száraz utánatörléssel. Forró *szódás, lúgos* vagy *szalmiákos* oldat használata feltétlen kerülendő. Csak a nyersen hagyott konyhaasztal-lapot szabad súrolni, azt is kellő óvatossággal, nehogy a festett részekhez érjenek a tisztítóeszközök. A szekrények belsejét a konyhában sem szabad nedvesen kezelni vagy kimosni.

Nagyon fontos tudnivaló, hogy senki maga ne javítgassa

a politúrozás és pácolás esetleg keletkezett hibáit, bárki ajánljon is ehhez jobb és legjobb szereket, mert ilyenek használata után rendszeren teljesen elromlik a felület és csak bőséges javítással lehet ismét rendbehozni a kárt, ami persze pénzbe kerül. Ha ilyenféle javításokat kell végeztetni, ajánlatos az árat *előre* tisztázni, nehogy később a megállapodás hiánya félreértések okozója legyen.

Az eddig szerzett tapasztalataink és részletismeretek összefoglalására nézzük meg teljes egészében egy szerény lakásterv kialakítását, néhány hozzávaló ábrával illusztrálva. A téma pontosan: *Miből álljon egy kis kétszobás lakással rendelkező tisztviselő-család berendezése és mennyibe kerül annak beszerzése?*

Az ismertetendő példa egy régebbi, normális, jobb *bérláslakás* alaprajzába van tervezve. Méretei elég jók. Az alaprajzpélda tipikus és elfogadhatóan berendezhető eset, minden hibájával azonban az ilyen típusú lakásépítményeknek. A lakást a *nő*, a *férfi* és egy kis, csecsemőkorú *gyermek* lakják. Kiindulni tehát az *adott alaprajzi helyzetből* mint a változhatatlanságból kell egyrészt; másrészt a kis család *összetételéből* és speciális *életformáiból* és ezekből a tényezőkből a lehetséges legkulturáltabb otthont kihozni úgy elrendezésben, mint az egyes berendezési darabok formájában. A férfi *irodai alkalmazott*, az asszony otthon végzi a *háztartás* munkáit. Ez a lakás is, mint minden valóban emberre szabott lakásberendezés, ezekre a *családi és személyi körülményekre* van szabva.

A két lakószoba közötti nyílás tetszés szerint egyesíti vagy elválasztja a két helyiséget, ahogy éppen szükség van rá. Az egyik szoba *ebédlő-lakószobának* van megoldva, a másik *hálószoba-lakószoba kombinációja*, azzal a megoldási móddal, hogy a két *fekvőhely* egymás végébe van állítva; a *fehénemű-szekrények* viszont egy sorba, ami a szobának az alacsonyra méretezett bútorok révén, igen nyugodt és kellemes térhatást ad. Otthoni *író*-, vagy más munka elvégzésére a lakó-ebédlő *szekrényre* szolgál. A *kisgyermek* számára egyelőre csak egy kis *gördíthető rácsos ágyacská* szükséges, amelyet bárhová lehet szükség szerint állítani. A gyermek fejlődésével először csak néhány bútor darab beszerzése válik majd szükségessé, később azonban egy kisebb külön szoba fontos szerepet játszik.

Németországban ma már nemcsak ilyen, de kifogástalan alaprajzú bérházak épülnek. Ezek között sok olyan is van, amely háztartást nem vezető párok szükségleteire van szabva, az életigények legkényelmesebb kiszolgálásához való racionális-alkalmazkodással: sok beépített szekrénnel, csak kevés mobil bútorral; lehetővé téve ezzel vagy legalábbis megkönnyítve a *kisméretű lakásnak* alkalmazott nélkül való tisztántartását, de úgy, hogy ne ítélje ezzel az asszonyt mint eddig, egész életére improduktív munkára.

A bemutatott példán a szobák falai fehér- vagy enyhészinű festéssel vannak megoldva, a padló a szokásos parketta. Az előszobában egy beépített, akasztó berendezésű *gardrób-szekrény* van, egyéb falfelületei esetleg jutával vagy más olcsó textilanyaggal vannak részben vagy egészben bevonva és színes lécekkel szegélyezve.

A berendezés szükséges darabjai a következők (tessék figyelemmel kísérni az ábránkon szereplő *alaprajzon* jelölt bútorok *száma*it!):

Előszoba: kis asztalka, piros lakkfestéssel	(1)	
2 ülőke, gyékény ülésfonással	(2)	
kétajtós gardrób-szekrény, festett	(3)	
2 ruhafogas, piros lakkozott lécen	(4)	
menyezetlámpa, csontüveg gömmbel	(5)	

Összesen kb. 400.— P

Konyha: kétajtós, fehérre mázolt szekrény	(6)	
ablak alatti, mázolt asztal	(7)	
ülőke vagy szék, falappal	(8)	
tejuveg-gömb-lámpa, 20 cm átmérőjű	(9)	

Összesen kb. 200.— P

Nappalszoba, égerfából, politúrozva:		
edényszekrény, 60/180/90 méretű	(9)	200.— P
rá külön kis üvegvitrin, 25/60/80		
(erre nincs feltétlen szükség!) (10)		70.— „
nagyobbítható asztal, 90/110/78	(11)	140.— „
4 szék, ripszpárnával, à 30.— P	(12)	120.— „
pad, 4 ripszpárnával, 160 hosszú	(13)	120.— „
1 karosszék, ripszpárnával	(14)	40.— „
írószekrény, könyvespolecal, 50/150	(15)	200.— „

Összesen kb. 890.— P

Hálószoba, rétegezett lemezfelületekkel készítve, lakkesiszolva; a kárpitosmunka bevonása: nyomott vászon (Leinendruck):

2 ágypamlag, 90/200 „Epeda“-párnákkal, belül ágyneműtartó fenékkal, à 150.— P	(15)	300.— P
ágynemű-láda, 60/100/90	(16)	80.— „
2 fehéreneműszekrény, 50/120/90	(17)	280.— „
kis asztal, 70 cm átmérővel	(18)	50.— „
2 szék, nádüléssel, nádtámlával	(19)	60.— „
tükör, 40/120, alatta kis asztallal	(20)	100.— „
Összesen kb. 870.— P		

Ehhez a berendezéshez lehet nivós és megbízható minőségű *kiegészítéseket* a következő, körülbelüli árakon készíttetni vagy vásárolni:

Rajz szerint szövött *modem szőnyeg* (torontáli technikával) m²-ként kb. 20—25 P. Szükséglet a két szobához 2—3 db, kb. 20 m². Összesen 640.— pengő.

Függönyök: Indanthren *voileból* Vagy *grenadinból* vagy nyomott *kretonból*, normál-ablakonként kb. 6 m, ami varrással együtt 50—100 pengőt jelent. Modern fém-függönysinekekkel felszerelve méterenként 5—15 P-vel drágább.

Ez az ismertetés csak egy példa a végtelen változatok közül. Lehet ennél *olcsóbban* és *sokkal drágábban*, igényesebben berendezni ugyanekkora lakást. Készen vett jó bútorok, amennyiben egyáltalában kaphatók, valamivel kevesebbe kerülnek, mint a felsoroltak. Az árak egyébként mindig az egyéni igényektől és nemkevesebbé a hozzávaló erszény bőségétől függenek.

Kaesz Gyula